

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Посл, бр, Р4р. 15/16
Дана 16. јуна 2016. године
Нови Сад

Апелациони суд у Новом Саду по судији Нади Кнежевић Антић у ванпарничном поступку предлагача **Ј.И.** из М.Б., чији су пуномоћници А.Х. и М.Б., адвокати из Б.Т., одлучујући о захтеву предлагача за заштиту права на суђење у разумном року, донео је дана 16. јуна 2016. године

РЕШЕЊЕ

Утврђује да је предлагачу Ј.И. из М.Б. повређено право на суђење у разумном року у поступку пред Основним судом у Суботици, Судска јединица Бачка Топола посл. бр. П1. 188/2014.

ОДБИЈА захтев предлагача за исплату накнаде за повреду права на суђење у разумном року у износу од 200.000,00 динара, као неоснован.

Одређује се објављивање овог решења на сајту овог суда, у року 15 дана од његове правноснажности.

Образложење

Предлагач И.Ј. је путем пуномоћника дана 26.01.2015. године поднела захтев овом суду ради заштите права на суђење у разумном року. У захтеву је навела да је почетком 2009. године поднела тужбу против туженог А.Д. „З.“ из З. пред Основним судом Суботица, Судска јединица Бачка Топола, ради исплате средстава распоређене добити из зараде, а да до дана подношења захтева није окончан наведени поступак и поред тога што је реч о радном спору за који је одредбама Закона о раду прописан инструкциони рок од 6 месеци за окончање поступка. Предложила је да суд донесе одлуку којом ће утврдити повреду права на суђење у разумном року и досудити јој нематеријалну штету у износу од 200.000,00 динара.

Поступајући по захтеву предлагача на основу чл. 8а и 8б Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 116/083... 101/13) овај суд је кратким путем прибавио списе Основног суда у Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи посл. бр. П1.188/2014, дана 28. маја 2016. године, када се спис налазио у овом суду ради жалбеног поступања и након извршеног увида о стању у спису, сачинио службену белешку, која је саставни део списка овог суда.

Из списка првостепеног суда произлази да је спор између странака настао поводом изостале исплате дела распоређене добити на основу зарада запослених по одлукама туженог и то за 2005. и 2006. годину.

Анализом списка је установљено да је *тужба тужиље Ј.И. поднета првостепеном суду 04. јуна 2009. године*. Истог дана је поднета и тужба Д.Т. а суд је решењем од 19. 04. 2010. године одредио спајање поступака по тужбама и водио јединствен поступак с обзиром да се захтеви обе тужиље заснивају на истом чињеничном и правном основу.

Поступајући на основу члана 281. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 125/04 и 111/011), првостепени суд је туженом доставио тужбу И.Ј. на одговор 16. 06. 2009. године.

Тужени је у законском року од 30 дана од пријема тужбе, одговорио на тужбу спорећи и основ и висину тужбеног захтева уз истицање да није донео одлуку о исплати добити те да је тужба преурањена.

У одговору на тужбу тужени је истицао преурањеност тужбе и неоснованост тужбеног захтева, наводећи да одлуке о расподели добити туженог на које се тужиља позвала нису безусловне и да би исплатом захтеваних износа тужена доспела у финансијске тешкоће.

Тужени је акционарско друштво у коме су тужиоци били запослени а уједно су имали акције. Њихово својство акционара је примарно истакнуто у наративном делу тужбе у којој се они позивају на одлуке Скупштине тужене бр. 106-5 од 11.04.2005. године и 105-1106. од 20.02.2006. године. Овим одлукама је Скупштина акционара тужене по исказаним билансима за 2005. и 2006. годину део средстава нето добити распоредила запосленима као њихово учешће у добити. Одлука Скупштине акционара из 2005. године је делимично реализована тако што је део средстава исплаћен а преостали део за ту годину, као и средства по одлуци Скупштине из 2006. године нису исплаћена и чине предмет потраживања тужиље у овој парници, која је покренута пре више од шест година.

Тужиља није предложила доказ на околност да је запослена код туженог у спорном периоду, што је битна чињеница за оцену навода тужбе.

Тужиља је путем пуномоћника веома често упућивала поднеске суду и то 17.07.2009., 7.09.2009., 28.12.2009., 21.04.2010., 23.04.2010. године, 7.05.2010. године, 26.05.2010., 30.06.2010., 6.09.2010., 14.09.2010., 12.11.2010., 24.08.2010., 18.01.2012., 2.03.2012., 26.04.2012., 3.09.2012., 23.07.2013., 10.09.2013., 2.10.2013., 10.10.2013., 4.11.2013., 25.11.2013., 12.02.2014., 3.03.2014., 4.03.2014., 21.03.2014., 9.04.2014., 24.04.2014., 14.07.2014., 3.12.2014., 15.12.2014., 28.01.2015., 4.02.2015., 5.02.2015., 9.02.2015., 18.02.2015. и 14.12.2015. године, дакле укупно 37 поднесака.

Овакво поступање пуномоћника тужиље је налагало потребу достављања поднеска другој страни ради изјашњења те је одговарајући на поднеске тужиоца и тужени суду упутио већи број поднесака.

Прво рочиште је суд одржао 4.06.2010. године, а иза њега су одржана рочишта 9.09.2013. године, 25.11.2013. године, 23.12.2015. и 23.02.2016. године.

Решењем посл. бр. П.2740/10 од 14.01.2014. године одређен је прекид парничног поступка до правноснажног окончања поступка у предмету Привредног суда у Суботици по тужби од 28.09.2006. године тужиоца К.Н., Ј.Б., К.М. и Ш.Ф. против овде туженог (тужиоци су такође били радници туженог), ради утврђења ништавости одлука Скупштине тужене, Управног одбора тужене и Синдиката тужене (одлуке на основу којих тужиоци захтевају исплату).

Поступајући по жалби туженог против решења о прекиду поступка Виши суд у Суботици је донео решење Гж.289/14 дана 13.06.2014. године којим је побијано решење укинуо и предмет упутио првостепеном суду на поновно суђење.

Првостепена пресуда пословни број ПП. 188/14 донета је 23.02.2016. године
Против наведене првостепене пресуде и тужиље и тужени су изјавили жалбе, тужиља дана 26.02.2006. године и тужени дана 04.03.2016. године. По жалбама странака списи предмета су примљени у овом суду дана 28. 04 .2016. године. ***О жалбама је одлучено, дана 16. јуна 2016. године када је поступак правноснажно окончан.***

Анализом садржине наведених поднесака тужиље установљено је да је тужиља најчешће понављала наводе којима је указивала на злоупотребе пословодства туженог учињене у поступку приватизације те с тим у вези наводила да јој тужени онемогућује увид у оригиналну пословну документацију релевантну за овај спор, указивала је на садржину одлука Скупштине туженог о расподели добити за 2004. и 2005. годину, оспоравајући законитост накнадно донетих одлука којима је исплата условљена финансијским могућностима. Уједно је предлагала извођење доказа читањем списка запослених који је сачинио тужени са износима припадајуће добити, указивала на потребу да суд прибави књигу одлука надлежних органа Скупштине и Управног одбора са спорним одлукама и прилагала бројне новинске исечке са садржајима који се односе на пословање туженог, злоупотребе пословодства због чега је против пословодства подношена кривична пријава.

Тужиља је у својим поднесцима указивала на судску праксу у вези спорних правних питања која су се наметала у разрешењу насталог спора.

Након што је тужени предложио да се спор реши посредовањем, уследило је одлагање заказаних рочишта, а 21. децембра 2015. године наредбом председника суда је наложено хитно поступање у предмету, окончање поступка најкасније до 1.06.2016. године, као последица мера предузетих од стране председника ВКС.

Од подношења тужбе 04.06.2009. године до доношења првостепене пресуде, 23.02.2016. године поступак је трајао готово 7 година. У периоду од подношења тужбе до првог рочишта за главну расправу протекло је више од годину дана. У том периоду суд није предузимао никакве процесне активности изузев достављања бројних поднесака тужиоца супротној страни. На првом наредном рочишту није извршена концентрација доказа нити изведен било који доказ, рочиште је одложено, заказано наредно, а у међувремену је вршено достављање бројних поднесака тужиоца. Решење о прекиду поступка, које је укинуо Виши суд у Суботици, пролонгирало је ток поступка, за више од годину дана, након чега је суд обавештен о предлогу за закључење споразума о приступању, посредовању и решавању спора путем посредовања-медијације, због чега је долазило до даљег одлагања расправа, према напред утврђеном распореду.

Одредбом чл.32 став 1 Устава РС је прописано да свако има право на независтан, непристрасан и законом установљен суд, правично и у разумном року јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности и сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега.

Одредбама чл.10 Закона о парничном поступку који се на основу чл. 8б Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова и чл.30 ст. 2 Закона о ванпарничном поступку, сходно примењује и на поступак по захтеву за заштиту права на суђење у разумном року, прописано је да странка има права да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року, да поступак спроведе без одуговлачења, у складу са претходно одређеним временским оквиром за предузимање парничних радњи и са што мање трошкова.

Законом о парничном поступку (Сл. гл. РС бр. 125/04,111/09), било је прописано да странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року и да је суд дужан да настоји да се поступак спроведе без одуговлачења и са што мање трошкова (члан 10), да ће у поступку у парницама из радних односа, а нарочито приликом одређивања рокова и рочишта, суд увек обраћати нарочиту пажњу на потребу хитног решавања радних спорова (члан 435). Одредбом чл.195 ст.3 Закона о раду (Сл. гл. РС бр. 24/05 и 61/05...) предвиђено је да судови морају правоснажно решити све спорове из радног односа у року од 6 месеци од дана покретања поступка.

Разумна дужина трајања једног судског поступка је релативна категорија која зависи од низа чинилаца који се морају узети у обзир у сваком појединачном случају, према његовим специфичним околностима, а најважнији су: сложеност чињеничних и правних питања у конкретном предмету, понашање подносиоца захтева, као странке у поступку, поступање надлежних судова који воде поступак и природа захтева, односно значај права о коме се у поступку расправља за подносиоца.

По оцени овог суда, чињенична питања на која је парнични суд требало да одговори у предметном поступку, релативно су сложена. Посебно је цењена чињеница неусаглашене судске праксе о правном питању које је од значаја за доношење одлуке о тужбеном захтеву. Поред наведеног, овај суд закључује да је првостепени суд поступао неефикасно, непоштујући одредбе процесног закона.

Имајући у виду трајање поступка почев од подношења тужбе као и чињеницу да је спор чињенично и правно релативно сложен, да се ради о радном спору који је по својој природи хитан и поред неуредности тужбе и предаје 37 поднесака предлагача који су оптерећивали поступак и чинили га значајно дужим и сложенијим, овај суд налази да је у поступку пред Основним судом у Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи повређено право предлагача на суђење у разумном року. Поступак је трајао готово 7 година. Првих годину дана од подношења тужбе 04.06.2009. године до заказивања рочишта последица је неуредности тужбе (у чињеничним наводима је наглашено својство тужиоца као акционара а не као запослених) али и последица пропуста суда да наведено санкционише, сагласно процесним правилима из чл.101. ЗПП. У наставку поступка суд није санкционисао процесне злоупотребе предлагача учињене путем пуномоћника које се састоје у ометању суда да проведе поступак према процесном начелу усмености предајом 37, у највећем броју случајева непотребних поднесака, чиме је наметао обавезу суду да поднеске доставља супротној страни како би јој омогућио расправљање. На тај начин је предлагач директно утицала на ток поступка. Неактивност суда као и непредузимање процесних радњи у смислу концентрације доказа, заказивање рочишта у интервалима дужим од годину дана и

споро одлучивање о предлозима странака, што произлази из утврђених чињеница о стању предмета, јесте додатни разлог дугог трајања поступка, којим је повређено право тужиле на правично суђење. Из наведених разлога је утврђена повреда права предлагача.

Одредбом чл.8б. ст.1. Закона о уређењу судова је предвиђена могућност одређивања примерене накнаде за повреду права на суђење у разумном року ако надлежни суд утврди да је захтев подносиоца основан. Чл.8а. наведеног Закона је предвиђено да се на поступак за заштиту права на суђење у разумном року и за накнаду због повреде, сходно примењује одредбе закона којим се уређује ванпарнични поступак.

У овом случају је дошло до повреде права на правично суђење које представља право гарантовано Конвенцијом о људским правима и чл.32. Устава, а састоји се у повреди права на суђење у разумном року. Примерена накнада зависи од околности случаја, не мора бити изражена у новцу јер представља сатисфакцију која се досуђује због повреде наведеног права. У овом случају, крећући се у границама постављеног захтева, имајући у виду све наведено а посебно, да је у међувремену поступак окончан доношењем правноснажне пресуде, као и понашање предлагача, овај суд сматра да адекватну сатисфакцију чини само утврђење повреде права и објављивање решења на сајту овог суда, по његовој правноснажности. Утолико није било основа да овај суд Основом суду у Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи налаже окончање поступка у најскоријем року. На наведени став по питању захтева за исплату новчане накнаде упућује и решење Врховног касационог суда Републике Србије број Р4р. 39/15 донето у поступку других предлагача, који су такође били запослени код АД „З., и водили спор против истог, у вези идентичне чињеничне и правне ситуације као и овде предлагачица, које решење је овај суд имао у виду, при оцени основаности предлога. Кад је у питању одређивање захтеване новчане накнаде и овде изражени став о адекватности сатисфакције због повређеног права, овај суд је имао у виду и поступање предлагача, предузимано путем њиховог пуномоћника, адвоката А.Х.

На основу изнетог је одлучено као у изреци.

С у д и ј а
Нада Кнежевић Антић с.р.
зто:

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против овог решења дозвољена је жалба у року
15 дана од дана достављања. Жалба се подноси
Врховном касационом суду, путем овог суда.